

Roczny Plan Działania na rok: 2023

Tytuł lub zakres projektu: **Mentoring dla firm w trudnościach jako metoda podnoszenia kompetencji przedsiębiorczych**

Wersja fiszki: 1

Numer i data uchwały Komitetu Monitorującego: 29 z 17.05.2023 r.

Informacje o instytucji opracowującej fiszkę:

Numer i nazwa Priorytetu: Priorytet I: Umiejętności

Instytucja: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Dane kontaktowe osoby (osób) do kontaktów roboczych (imię i nazwisko, e-mail, nr telefonu):

Małgorzata Kuś, Departament Rozwoju Kadr w Przedsiębiorstwach

malgorzata_kus@parp.gov.pl

Numer i nazwa działania FERS: Działanie 01.03 Kadry nowoczesnej gospodarki

Fiszka Projektu wybieranego w sposób niekonkurencyjny

Podstawowe informacje o Projekcie:

Typ projektów FERS:

Działania szkoleniowe i doradcze dla pracowników przedsiębiorstw i innych pracodawców, realizowane w obszarach kluczowych dla rozwoju społeczno-gospodarczego kraju:

a) dostosowanie przedsiębiorstw do zmian/radzenie sobie w trudnościach

Podmiot, który będzie wnioskodawcą: Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Uzasadnienie wyboru projektu w sposób niekonkurencyjny oraz wyboru podmiotu, który będzie wnioskodawcą:

Przedsięwzięcie będzie realizowane przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP). PARP jest instytucją, która działa na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju

Przedsiębiorczości (Dz.U. z 2023 r. poz. 462) i realizuje zadania m.in. w zakresie przedsiębiorczości, przygotowywania i realizacji programów działań wspierających przedsiębiorców oraz rozwoju adaptacyjności przedsiębiorstw (art. 4 ust. 1,2a i 4 ustawy o PARP). Na mocy art. 4. ust. 1a ustawy o PARP Agencja uczestniczy w realizacji programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. z 2022 r. poz. 260), w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz. 1079 i 1846), w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 818), i programów, o których mowa w ustawie z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. 1079): 1) jako instytucja wdrażająca (instytucja pośrednicząca II stopnia) albo pośrednicząca, udzielająca pomocy finansowej beneficjentom określonym w art. 6b ust. 1 lub 2) jako beneficjent.

Wnioskodawca został wskazany w eSZOP, co spełnia wymóg wynikający z art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027. Projekt spełnia przesłankę wskazaną w pkt 1 ust 2 art. 44 tejże ustawy mówiącą o tym, że projekt polega na realizacji zadań publicznych wynikających z przepisów odrębnych.

Jednocześnie prezentowane przedsięwzięcie spełnia przesłankę wskazaną w pkt 2 ust.2 art. 44 tejże ustawy mówiącą o tym, że w sposób niekonkurencyjny mogą zostać wybrane projekty, które „mają strategiczne znaczenie dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju”.

Zgodnie z „Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030” jakość kapitału ludzkiego to jeden z kluczowych czynników determinujących wysoki poziom rozwoju społeczno-gospodarczego oraz możliwości rozwojowe regionów. Proponowany projekt ma strategiczne znaczenie dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju, działania w nim przewidziane zostały

zapisane w Programie FERS i stanowią kontynuację budowania instrumentów wsparcia na rzecz przedsiębiorców w trudnościach. Projekt kontynuuje proces wdrażania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2019/1023 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie ram restrukturyzacji zapobiegawczej, umorzenia długów i zakazów prowadzenia działalności oraz w sprawie środków zwiększających skuteczność postępowań dotyczących restrukturyzacji, niewypłacalności i umorzenia długów, a także zmieniającej dyrektywę (UE) 2017/1132 (dyrektywa o restrukturyzacji i upadłości), w zakresie realizacji art. 3 ww. dyrektywy¹. PARP posiada doświadczenia wdrażania programów skierowanych do przedsiębiorców z sektora MŚP. PARP posiada wiedzę i doświadczenie instytucjonalne w zakresie wsparcia grupy przedsiębiorców w trudnościach.

Cel szczegółowy FERS, w ramach którego projekt będzie realizowany:

d) Wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia

Cel główny projektu: opracowanie systemu wsparcia przedsiębiorców w trudnościach w celu podnoszenia kompetencji przedsiębiorczych.

¹ *Artykuł 3* Wczesne ostrzeganie i dostęp do informacji 1.Państwa członkowskie zapewniają, aby dłużnicy mieli dostęp do jednego lub większej liczby działających w sposób jasny i przejrzysty narzędzi wczesnego ostrzegania, które pozwalają wykryć okoliczności, które mogłyby prowadzić do pojawienia się prawdopodobieństwa niewypłacalności i które mogą zasignalizować dłużnikowi konieczność podjęcia niezwłocznych działań. Do celów akapitu pierwszego państwa członkowskie mogą korzystać z aktualnych technologii informatycznych do celów powiadomień i komunikacji internetowej. 2.Narzędzia wczesnego ostrzegania mogą obejmować: a) mechanizmy alarmowe w przypadkach, gdy dłużnik nie dokonał określonych rodzajów płatności; b) usługi doradcze świadczone przez organizacje publiczne lub prywatne; c) zachęty w ramach prawa krajowego dla osób trzecich posiadających stosowne informacje dotyczące dłużnika, takich jak księgowi, organy podatkowe lub organy ds. zabezpieczenia społecznego, aby podmioty te sygnalizowały dłużnikowi niekorzystne zmiany. 3.Państwa członkowskie zapewniają, aby dłużnicy i przedstawiciele pracowników mieli dostęp do stosownych i aktualnych informacji dotyczących dostępności narzędzi wczesnego ostrzegania, a także postępowań i środków dotyczących restrukturyzacji i umorzenia długów. 4.Państwa członkowskie zapewniają, aby informacje dotyczące dostępu do narzędzi wczesnego ostrzegania były dostępne online oraz aby informacje te były łatwo dostępne i przedstawione w sposób przyjazny dla użytkownika, w szczególności dla MŚP. 5.Państwa członkowskie mogą przewidzieć wsparcie dla przedstawicieli pracowników w zakresie oceny sytuacji ekonomicznej dłużnika. (Dyrektywa_CELEX_32019L1023_PL).

Proponowany projekt stanowi integralną część interwencji publicznej skierowanej dla przedsiębiorców w trudnościach zaplanowaną w ramach FERS. Obok finansowania działań szkoleniowo-doradczych za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych, kontynuujących wsparcie w PO WER (projekt konkursowy, zaplanowany w ramach działania 01.03 FERS), proponowane jest nowe podejście, bazujące na metodzie mentoringu, którego celem jest rozwijanie kompetencji przedsiębiorczych.

Kompetencje przedsiębiorcze obejmują wiedzę, umiejętności i postawy niezbędne dla skuteczności i efektywności działań przedsiębiorczych, związanych z podejmowaniem i realizacją przedsięwzięć umożliwiających osiągnięcie określonych wartości w warunkach niepewności i ryzyka.

Zebrane doświadczenia z realizacji takich projektów jak Early Warning Europe (COSME, 2016-2019) oraz „System wczesnego ostrzegania MMŚP w okresowych trudnościach” (dalej: projekt SWO, w trakcie realizacji w ramach PO WER, działanie 2.21) pokazują, że konieczne jest podejmowanie działań, których celem jest wspieranie przedsiębiorców w dobie światowej recesji gospodarczej, by utrzymać stabilny stan kadr gospodarki w zmieniających się warunkach otoczenia. Realizacja projektu pośrednio przyczyni się do ograniczenia upadłości firm, a tym samym do ograniczenia likwidacji miejsc pracy i przeciwdziałanie bezrobociu.

Opracowany zostanie system wsparcia przedsiębiorców w trudnościach z wykorzystaniem doświadczeń oraz produktów wypracowanych w ramach ww. wcześniejszych przedsięwzięć w ramach POWER.

Mentoring jako forma doradztwa jest powszechnie znaną metodą, która opiera się na relacji pomiędzy osobą doświadczoną w ramach np. środowiska pracy, która ma większe doświadczenie i wiedzę, a osobą – poszukującą wsparcia w określonym zakresie – w przypadku tego projektu, rozwiązywania trudności, z którymi boryka się firma.

Analiza problemów, z którymi borykają się firmy biorące udział w projekcie SWO wskazuje na różnorodny charakter barier w prowadzeniu działalności gospodarczej, to m.in.: niewystarczająca wiedza zarządcza lub brak długofalowej strategii działania, brak wykwalifikowanego personelu lub

nieumiejętne zarządzanie zasobami kadrowymi, nieumiejętne podejmowanie kluczowych decyzji biznesowych, w końcu niewystarczające kompetencje pozwalające adaptować prowadzony biznes do zmieniających się warunków otoczenia w czasach kryzysu gospodarczego.

Brak wiedzy i umiejętności można nadrobić korzystając ze wsparcia szkoleniowego, w szerokim zakresie merytorycznym oferowanym poprzez instytucje szkoleniowe za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych. Ale uzupełnienie wiedzy i umiejętności nie jest ostatecznie gwarantem odniesienia sukcesu, w postaci przezwyciężenia trudności. Do tego dodatkowo potrzebne są umiejętności związane z odpornością na stres, zdolnością reagowania w nagłych kryzysowych sytuacjach, dynamicznym reagowaniem na zmieniające się warunki prowadzenia biznesu, w końcu postawa – odwaga osobista i kreatywna postawa. Przewodnikami w zakresie rozwijania tych postaw powinny być osoby, które swoim doświadczeniem gwarantują przezwyciężanie trudności – przedsiębiorcy, którzy sami przetrwali kryzysy w prowadzonych przez siebie biznesach. Mentoring oferowany komercyjnie jest niedostępny dla większości MŚP, na co mogą wskazywać poniższe dane dotyczące MŚP. Najlicniejszą grupą w sektorze MŚP w Polsce są mikroprzedsiębiorstwa (97,0%; 2,2 mln), 98,9% z nich prowadzi osoby fizyczne, w zdecydowanej większości finansujące działalność z własnego kapitału a ich aktywność gospodarcza to prawie 50% udziału w tworzeniu PKB kraju. Jest to grupa najbardziej narażona na zmiany w organizacji otoczenia, w którym funkcjonują ich firmy, ale także potencjalnie najbardziej adaptacyjna grupa przedsiębiorstw.

Dodatkowym sygnałem o ograniczonej dostępności mentoringu dla przedsiębiorców jest udział doradztwa w ofercie usług rozwojowych dla przedsiębiorców, dostępnych za pośrednictwem BUR. Wydatki na doradztwo, w tym mentoring, stanowią barierę w korzystaniu z tego typu usług przez przedsiębiorstwa borykające się z trudnościami. Potwierdza to niska skala korzystania z tej formy wsparcia w ramach projektu SWO, gdzie kluczową przeszkodą był wymóg współfinansowania przez

przedsiębiorcę kosztu usługi z własnych środków (kwalifikowany koszt usługi netto).

Mentoring niekomercyjnie jest dostępny w Polsce w ramach działalności organizacji pozarządowych, w zdecydowanej większości kierowanych do młodych osób planujących założenie własnej działalności gospodarczej. Proponowany projekt będzie pierwszym krokiem do opracowania systemowego wsparcia mentoringowego, realizowanego dla przedsiębiorców, borykających się z trudnościami na różnym etapie ich rozwoju.

Mentoring w biznesie odnosi się do relacji między doświadczonym przedsiębiorcą (mentorem) a właścicielem firmy lub pracownikiem (mentee/podopiecznym). Może być stosowany na wszystkich etapach cyklu życia firmy i przynosi korzyści obu stronom. Mentoring może pomóc jednostkom zrozumieć siebie, swoje kompetencje, swoją tożsamość, organizować pracę, ustanawiać zobowiązania i poszerzać sieci społeczne, biznesowe i sieci klientów. Mentoring może przyczynić się do zidentyfikowania nowych możliwości i wygenerowania pomysłów oraz innowacyjnych rozwiązań istniejących problemów. Inne korzyści ze współpracy z mentorami to: wzrost zdolności do zarządzania, osiągania celów, uczenia się, a także pozytywne zmiany w prowadzonych firmach: wzrost obrotów i zysków, nowe miejsca pracy. Co więcej, podczas gdy programy szkoleń biznesowych mogą mieć charakter ogólny i brak im personalizacji, która jest potrzebna do zaspokojenia konkretnych potrzeb, to mentoring obejmuje konkretne osoby i konkretne sprawy, co sprzyja rozwojowi osobistych umiejętności przedsiębiorcy w obszarze zarządzania i przywództwa. Zwłaszcza w sytuacjach, gdy właściciele firm nie mają wystarczająco dużo czasu na szkolenia, interakcja z mentorem jest znacznie bardziej elastyczna i może ułatwić szybki i efektywny transfer doświadczeń i wiedzy.

Komisja Europejska, od 2014 roku wspiera przedsięwzięcia, których celem jest wypracowanie ogólnoeuropejskich mechanizmów wsparcia przedsiębiorców – w postaci narzędzi ostrzegawczych o nadchodzącym

kryzysie, a także metod wsparcia w stanie kryzysu. Szczególne miejsce w praktycznie wykorzystywanych modelach zajął model Early Warning wypracowany w Danii, na doświadczeniu kryzysu gospodarczego z początku lat dwutysięcznych.

Duński model wsparcia przedsiębiorców w trudnościach stał się referencyjnym dla uchwalenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2019/1023 z dnia 20 czerwca 2019 r. Prace wdrożeniowe związane z ww. dyrektywą w poszczególnych krajach członkowskich skupiają się na weryfikacji istniejącego systemu prawnego lub wdrażaniu nowych rozwiązań w zakresie restrukturyzacji zapobiegawczej.

Proponowane przedsięwzięcie jest kolejnym krokiem w realizacji ww. dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2019/1023 z dnia 20 czerwca 2019 r. Artykuł 3 ww. dyrektywy wskazuje, że narzędzia wczesnego ostrzegania mogą obejmować - obok mechanizmów alarmowych w przypadkach, gdy dłużnik nie dokonał określonych rodzajów płatności - usługi doradcze świadczone przez organizacje publiczne lub prywatne. W oparciu o tę przesłankę kraje członkowskie angażują się w przedsięwzięcie pn. Improving the Availability and the Scope of Services for Companies in Financial Difficulties EASME/2021/OP/0001, którego celem jest utworzenie i utrzymanie systemu wsparcia przedsiębiorców w trudnościach w oparciu o mentoring.

Na bazie produktów i rezultatów niniejszego projektu zostanie opracowany kolejny projekt niekonkurencyjny, w ramach którego zostanie wdrożony krajowy model wsparcia przedsiębiorców w trudnościach metodą mentoringu uwzględniający w swych ramach również działania w zakresie przygotowania osób do roli mentora.

Główne zadania przewidziane do realizacji w projekcie, ze wskazaniem grup docelowych, planowanych terminów realizacji zadań oraz szacunkowych kosztów ich realizacji (% budżetu projektu).

W ramach projektu planowana jest realizacja następujących zadań:

1. Analiza stanu rozwiązań dotyczących zastosowania mentoringu jako formy wsparcia przedsiębiorców w trudnościach w krajach Unii Europejskiej – czas realizacji ok 5 miesięcy, 17% wartości budżetu;

Celem zadania będzie przeprowadzenie analizy przyjętych sposobów realizacji tej formy wsparcia: standardów pracy mentorów, miejsca i znaczenia instytucji publicznych w tej formie interwencji publicznej, zasad doboru osób i ich kompetencji do roli mentora przedsiębiorcy zmagającego się z trudnościami w działalności gospodarczej, sposobów organizacji i finansowania tego typu wsparcia. W celu dokonania analizy zostanie powołany zespół ekspertów i osób reprezentujących interesariuszy, których wiedza i doświadczenie zapewni prawidłowe działanie, która stanie się podstawą do wykreowania nowego systemu wsparcia przedsiębiorców w trudnościach. Zebrane zostaną dobre praktyki w zakresie sposobów i metod przygotowania osób do roli mentora dla firm w trudnościach.

2. Wypracowanie krajowego modelu mentoringu dla przedsiębiorców w trudnościach (zasady prowadzenia mentoringu, rodzaj i zakres trudności przedsiębiorcy wspieranego poprzez mentoring, wymagania dla mentorów) – czas realizacji ok 9 miesięcy, 33% wartości budżetu;

Wypracowanie modelu mentoringu dla przedsiębiorców w trudnościach to praca nad „polską ścieżką” w zakresie wsparcia przedsiębiorców w trudnościach, z uwzględnieniem specyfiki sektora MŚP w Polsce.

Zadanie będzie realizowane jako cykl spotkań/ debat z osobami/instytucjami działającymi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości. Zadanie ma doprowadzić do znalezienia odpowiedzi na pytania: jaki zakres trudności może być zabezpieczony poprzez mentoring, jakie kompetencje są niezbędne dla mentora, jaki jest możliwy zakres pracy i odpowiedzialności mentora w procesie, jakie instytucje powinny powoływać i zarządzać pracą mentorów, jakie standardy pracy powinny obowiązywać mentora w relacji z przedsiębiorcą w trudnościach itp.

W spectrum zainteresowania wypracowywanego modelu wsparcia powinny pozostawać zarówno przedsiębiorstwa na początku swej działalności – startujące przedsiębiorstwa i te borykające się z specyficznymi trudnościami dla swojej branży, miejsca działania czy otoczenia, w którym funkcjonują. Ważne jest zdefiniowanie rodzaju trudności, które można przezwyciężyć metodą mentoringu. Mentoring nie dostarczy specjalistycznej wiedzy z dziedziny – to zapewnią szkolenia merytoryczne, mentoring też nie rozwiąże kwestii formalnych czy prawnych - w takiej sytuacji niezbędne będzie wsparcie doradcy restrukturyzacyjnego. Ustalenie ram interwencji z zastosowaniem metody mentoringu pozwoli prawidłowo skonstruować system wsparcia. Innym istotnym elementem budowania tego typu systemu, który ma działać efektywnie jest zdefiniowanie wymagań stawianych mentorowi, w zakresie jego doświadczenia zawodowego, w szczególności w obszarze prowadzenia własnej aktywności jako przedsiębiorca, kompetencji zawodowych oraz postawy. Jednym z działań w ramach ww. zadania jest budowanie koalicji interesariuszy wokół metody mentoringu. W tym zakresie zostanie nawiązana współpraca z regionalnymi instytucjami wspierającymi rozwój przedsiębiorczości, instytucjami samorządowymi.

3. Działania/ akcje edukacyjne i informacyjne dla firm w trudnościach prowadzone przez PARP, w tym utrzymanie i rozwój systemu autodiagnostycznego dla firm w trudnościach – czas realizacji ok 18 miesięcy, 33% wartości budżetu;

W ramach zadania podejmowane będą akcje informacyjne i edukacyjne kierowane do przedsiębiorców, których celem będzie przygotowanie ich na sytuacje kryzysowe, dostarczające wiedzy o prowadzeniu własnego biznesu i jego rozwoju, sposobów monitorowania kondycji finansowej i operacyjnej prowadzonego przedsiębiorstwa oraz dostępnych publicznych narzędzi wsparcia w sytuacji pojawiającego się kryzysu w firmie.

W ramach projektu planuje się rozwój i modernizację narzędzia autodiagnozy, wspierającego monitoring kondycji przedsiębiorstwa.

4. Współpraca z organizacjami/instytucjami działającymi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości w krajach Unii Europejskiej – czas realizacji ok. 18 miesięcy, 17% wartości budżetu;

Ważnym zadaniem będzie współpraca z organizacjami/instytucjami działającymi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości w krajach Unii Europejskiej, udział we wspólnych inicjatywach na rzecz rozwoju mentoringu pro bono w Europie.

PARP jest członkiem międzynarodowego stowarzyszenia Early Warning Europe Network, które skupia instytucje prywatne i publiczne, w tym rządowe, podobne do PARP. Celem stowarzyszenia jest upowszechnienie modelu Early Warning w Europie. Współpraca polegać ma na podejmowaniu wspólnych inicjatyw i wymianie doświadczeń. W ramach wspólnych działań możliwe są: przygotowywanie wspólnych petycji /opinii/wystąpień na form instytucji europejskich, udział we wspólnych pan-europejskich badaniach skuteczności wdrożonego mechanizmu Early Warning, udział w budowaniu sieci mentorów na poziomie całej Europy, co mogłoby skutkować rozszerzeniem pakietu wsparcia dla przedsiębiorców w trudnościach, możliwość korzystania z wypracowanych w Europie narzędzi wsparcia i udział w ich tworzeniu, wymiana informacji o stosowanych w innych krajach europejskich rozwiązaniach prawnych i organizacyjnych.

Czy projekt będzie realizowany w partnerstwie? Nie

Czy projekt będzie projektem grantowym? Nie

Przewidywany termin złożenia wniosku o dofinansowanie:

III kwartał 2023 r.

Przewidywany okres realizacji projektu: od 1.01.2024 r. do 30.06.2025 r.

Szacowany budżet Projektu

Szacowana kwota wydatków w projekcie w podziale na lata i ogółem (PLN):

- w roku 2024: 1.000.000,00 zł

- w roku 2025: 800.000,00 zł
- ogółem: 1.800.000,00 zł

Wymagany wkład własny beneficjenta (PLN): Nie

Szacowany wkład UE (PLN): 1.485.360,00 PLN

Cross-financing: 0,00 PLN

- Kwota 0,00 PLN
- 0%

Rodzaj planowanych wydatków w ramach cross-financingu:

Nie dotyczy

Zakładane efekty Projektu wyrażone wskaźnikami

Wskaźniki Rezultatu

Nazwa wskaźnika: Opracowany model wsparcia przedsiębiorców w trudnościach wykorzystujący metodę mentoringu.

Wartość docelowa dla projektu: 1

Wskaźniki Produktu

Nazwa wskaźnika: Analiza rozwiązań w krajach Unii Europejskiej dotycząca zastosowania mentoringu jako formy wsparcia przedsiębiorców w trudnościach.

Wartość docelowa dla projektu: 1

Szczegółowe kryteria wyboru projektów

Kryteria dostępu:

1.

Opis i uzasadnienie kryterium:

.....
.....

**Podpis osoby upoważnionej do podejmowania decyzji w zakresie
Rocznego Planu Działania:**

Warszawa, czerwiec 2023 r. Prezes, Dariusz Budrowski

<podpisano elektronicznie>

Miejscowość, data

Podpis osoby upoważnionej

.....

Data zatwierdzenia fiszki w ramach Rocznego Planu Działania

(wypełnia Instytucja Zarządzająca FERS)